

Београдска војна је комисија била
Масенић, рођен је у Бавој Луци (20. априла 1906.) у прилично имућној трговачкој породици.
(која је била веома асоцијална)
послије је био у савезу са неким државним институцијама

Још као дечак (пре поласка у основну школу) био је врло озбиљан и ћутљив, без уобичајеног дечачког несташлука. Већ у основној школи заволео је књигу, а у другом разреду гимназије почео је да ствара своју библиотеку. Материјалне прилике његових родитеља, омогућавале су му то. Истовремено почео је да похађа и посебне часове страних језика и музике. Васпишавао се, дакле, у то доба као сва грађанска деца у Бавој Луци.

Међутим, у истом разреду, догађа му се нешто, што ће у његовој погипији одиграти пресудну улогу. У то време случајно га је погодио један од другова кестеном у око; издваја операцију, око је спасено, али вид није сасвим повраћен. Иако је због тога много патио, он никада није рекао родитељима ко га је ударио; није хтео да макар и најмања мржња падне на његовог друга.

Начин којим је почео да се вапитава трајао је све до V разреда. Отада почињу већ да га интересују и други, ваншколски проблеми. Тако оснива 1920 године спортски и шаховски клуб "Југославија", чији назив касније (1922) мења у "Балкан". Сприводи јединство свих напредних радничких спортских клубова и осталих клубова у Босанској Крајини. Тада је врло активан у литерарном удружењу "Младост", где ствара књижицу и поклања своју библиотеку српских писаца. Учествоје у удружењу са предавањима и јавном критиком. Један његов писмени реферат у VI разреду био је забрањен јер је шовинистички спадао у ваншколски домен. Реферат је третирао питање узрока моралне посрнулости жене - раднице. Тада је углавном био начисто шта значи школа, а шта живот, заправо да је школа удаљена од живота. У то доба увелико већ студира марксистичку преводну литературу. У VII и VIII разреду већ се повезује са селом, одлази са друговима и окупља крајинске сељаке, тумачи им од куда долази беда њиховог живота. Тумачи им Целагићеву "умовану" здравог разума, Кочићевог "Јазавца" и у њему Давида Штрица. Даље, о заблуделој политици коју им намећу разни политичари.

Почетком школске 1925 године уписује се на Правни факултет у Загребу, али одмах одлази у Франкфурт и тамо студира на факултету политичких наука. Тамо је у индустријском граду одмах почео да долази у везу са радницима, и од њих много научио, упознавши на тај начин немачког радника и прилике у Немачкој. Отуда се вратио већ прилично изграђен, после годишњег боравка. Идуће школске године био је једно време у Загребу и постао врло активан у марксистичком клубу. Иступао је врло често са предавањима и говорима пре-д студенте. Исте 1926 године одлази у Париз. Ту наставља да похађа часове из политичке економије и социологије. Ступа у везу са париским и југословенским радницима, и од њих много учи. Учествоје на њиховим предавањима. Једном је, поред одржаног предавања, у недостатку једне тачке, да би програм био испуњен - свирао на клавиру "Казачок". Остаје само осам месеци ту је први пут у Франкфурт, али после два дана вратио се у Бава Луку, и током 1927 године навратио у Загреб ради полагања испита. Крајем исте године отишао је у Осиек, запосливи се у неком дневном листу као сарадник и коректор. Тамо је кратко време остао, јер је убрзо ухапшен и протеран

Због свог рада у Бава Луку. Тада је постао и члан партије. Из Бава Луке, током 1928 дошао је у Београд, запослио се у дневном листу "Београдске Новости", као сарадник и скупштински репортер. Тада је почео да сарађује и у часопису "Нолит". Почетком 1929 буде ухапшен (заједно са Билбијом и неким радником ~~Милош~~ мислим као члан месног комитета), и протеран

у Бава Луку. Само кратко време био је на слободи, јер већ после ~~неколико дана~~ дана, по наређењу београдске полиције, спроводе га у затвор ~~у Бава Луку~~ управе града Београда. Остаје седам месеци под истрагом; изведен на Суд за заштиту државе, ослобођен је као невин, али протеран у Бава Луку. Убрзо затим, 1930 год. тражила га је загребачка полиција и одведен је из редакције бановинског листа "Штампа", где је био запослен. Одлежао је петнаестодневну полициску казну и пуштен. Поново живи у Бавај Луци, сарађује у истом листу, али живи под великом при-
смотром бавалучке полиције, јер је сувише већ био обележен као прог-
наник. Поред свега тога, врло је цевен од грађанства бавалучког. Импонирао је својим држањем и знањем. Читава Бава Лука знала је, да је он најјачи интелектуалац и да је омиљен, јер је имао много непосред-
ног у односу са људима, и волео је људе.

У то доба много ради. Његова библиотека већ је прилично велика. Влада језицима и стално је затрпан књигама. Минути су му скупи. Студи-
ра, објављује мање чланке, приказе. Сарађује у загребачким часописима. Преводи "Постанак земље" од Роберта Потонида за "Нолит". Пун темпо интензивног рада и полета за стварањем је ту.

Пошто је Бава Лука убрзо постала уска за његов развој и дело-
круг рада, он одлази у Београд, крајем 1931 год. Добија запослење у редакцији економског часописа "Народно Благостање". Поред девето-
часовног рада, у редакцији ради бар три до четири часа ноћу, за себе. Пише политичке и економске чланке за часопис "Загребачки Књижевник", ~~и београдски "Стожер"~~. У лето 1932 поново је ухапшен и одлежао је четрдесетодневну полициску казну.

По изласку, исти темпо рада. У тој години ангажује се око стварања издавачког предузећа "Космос", у коме постаје сарадник у преводној литератури. У току 1933 године хапшен је два пута и одлежао ~~неколико месеци~~ по неколико месеци, у београдској главњачи. У 1934 год. добија запослење у "Трговинском Гласнику", пошто је раније изгубио место услед хапшења. Те године ангажује се око издавања часописа "Данас", и постаје члан уређивачког одбора, а истовремено и сарадник. Поред тога наставља сарадњу у загребачким часописима и у београдском листу "Нин".

У тој години такође је хапшен и одлежао је у београдској главњачи три месеца. Тако је стално прекидан у раду. Године 1935 запослен је код "Филипса" где води пропагандно одељење, и опет је ухапшен и одлежао у београдској главњачи два и по месеца. Исте године понова га хапсе, лежи шест месеци под истрагом и затим је изведен пред Суд за заштиту државе, и ослобођен. Те године почео је да редигује рукопис другог тома "Капитала" Марксовог за "Космос". Године 1936 ангажован је у часопису "Наша стварност", као члан редакције и као стални сарадник економско-политичких чланака.

Исте године у зиму буде ухапшен, одлежао је шест месеци и

изведен пред Суд за заштиту државе и ослобођен

У половини 1937 полаже последње испите на Правном факултету у Загребу. После тога, до пред крај 1938 године, наставља редитовање рукописа за "Капитал". Преводи "Новац у политици", од Левинсона Моруса за "Космос", пише чланке за загребачке часописе: "Књижевник", "Литературу", "Културу", за београдску "Нашу стварност", "Правну мисао", "Живот и рад", итд.

Ради на књизи Господарска слога, студију о аграрини и сељаштву, о задужењу сељака, о планској привреди и разне друге економске политичке чланке. Скупља грађу за књигу о Васи Пелагићу, Светозару Марковићу, за Младу Босну и довршава рукопис за Капитал. ~~рукопис Хетелове Диалектике~~. У овом периоду највише ствара и ради, јер је то једини период од годину и по дана када је био ван затвора и непрекидан у раду. Тај период је заиста најплоднији у његовом стварању. Пред крај 1938 запослен је био код Београдског сајма, где је водио одељење за пропаганду. Те године почиње да ради на легализовању радничке партије. Држи предавање на универзитету о новинарству, о Васи Пелагићу и о покрету Младе Босне.

Идуће године рад му је прекинут, јер је опет ухапшен и лежи у затвору пет месеци. Изведен је пред Суд за заштиту државе, и ослобађен. У то доба у затвору ствара у главним линијама скицу за књигу о Младој Босни. Јако је одушевљен својим планом за ту књигу и цун полета за радом и стварањем. Те године наставља сарадњу у свима напредним часописима. ~~Редитовање рукописа Хетелове Диалектике~~.

Долази 1940 година, када се отворено ради на фашизирању наше земље. Стварају се концентрациони логори. Полиција га тражи, али се он на време оклава и живи у илегалитету седам месеци. Тада тек остварује мисао о књизи Млада Босна. Тада је углавном и написао ту књигу. Пошто је био нешто оболео, одлази, после укидања билећког логора, у Врњачку Бању, и ту углавном довршава књигу.

Овај неуморни радник, који је волео књигу, рад и стварање, стално је био прекидан, поред свакогодишњег хапшења и врло честим илегалним животом. Стално је радио и стварао, и многе започете рукописе, које је касније требало да буду озбиљне студије, морао је да остави недовршене.

~~Фанатични~~ Почетком 1941 године било је свакоме јасно, а и њему, да ће нас вал рата брзо захватити, ~~а~~ да 27 март као весник за почетак рата није га изненадио. Спреман је био, али је ~~хити~~ исто тако знао, и поред снаге и одушевљења одбрамбеног народа да постоји и званична капитулантска Југославија, и да се не може одржати у рату баш због лоше вођене политике и неорганизованости. У таким моментима било му је јасно, да се за први тренутак мора склонити испред фашистичких хорди. Сећам се да је говорио: "Мора се некуд поћи, па макар се на друму погинуло".

Долази бомбардовање од 6. априла 1941. Рат је ту. Бежати се морало одмах из Београда.

Пошто је у то доба био на дужности у Новинарском удружењу, као заменик секретара, имао је обавезу да спасе преостали новац Задруге удружења, који је био намењен да се дели и већ се делио новинарима као помоћ - позајмица. Отишао је у Удружење и у оној паници, док су

на све стране пратале бомбе, он мирно пребројава новац пред два сведока, узима новац са намером, чим наиђе на неког поштеног новинара из Одбора, да га преда и да се те обавезе реши. После обављених формалности, одлази из Београда. Долази под Авалу, ту ноћи и чека до после подне. Распитује се за другове и новинаре, који су изишли, а неки од њих и погинули. Ту сазнаје, да многи већ иду у правцу Тополе и Раће. И он је пошао у тој правцу, па је преко Горњег Милановца и Чачка стигао у Ужице. Ту наиђе на групу другова, али никога од новинара - одборника није срео. Да би новац био осигуран, узима потврду од Министарства унутрашњих послова за поште новинарског новца. Наставља пут са групом другова у правцу Требиња. Ту му војне власти, у споразуму са српским начелником одузимају новац, јер су наводно утврдили, са потпуно нетоколонишком саборерском ~~нишним~~ намером, да се не сме превести преко те зоне више од 5.000, - динара. Осим тога препознали су Мошу Пијаде, који је ту доведен и мучен од власти, препознали су га јер су га се сећали из Билећског логора. То им је требало само као повод. ^{Усепи} Тог другова и задржавају у Требињу, а он са истом групом другова продужује даље, јер му је било забрањено, да и даље ту остане. Успут сазнаје, да је већ и влада у Никшићу. Тада му је био циљ, да преко неког од Министара, јер је већ имао потврду за поште новца од њих, интервенише за повратак новца, а исто тако да захтева да пусте задржаног другова (Мошу Пијаде). Успео је само да заинтересује министра Чубриловића, али пошто је истог дана објављена капитулација и та је ствар пропала.

У Никшићу настаје паника. Он одлучује да иде према мору, јер сматра да је боље да се нађе у првом тренутку под италијанским фашистичким трупима, јер су лабавије од немачких фашиста. Ту остаје неко време у сталној недоумици куда да крене. Да се врати у Београд или да иде у Босну. Успоставља везу са друговима из Црне горе, и на њихов позив одлази тамо. Тамо остаје у ^{Београд} ~~Београду~~ до наређења о пријављивању странаца и до оног момента када већ почиње да делује фашизам италијански, провоцрајући по улицама да се поздравља фашистичким поздравом и кад се већ почињу да ~~се~~ праве спискови, уз сарадњу црногорских издајника, свих напредних елемената. Одлази у село, као и сви остали другови из градова. У првом устанку нашао се у Полимљу крај Андријевице, и после сусрета са друговима, који су се вратили баш у те ослобођене крајеве из Београда ^{и после борби у којима су били (својим)} он одлази у Беране и отада је непрекидно у борби.